

Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва

Віртуальная выстава
«Народныя паэты Беларусі»

да 90-годдзя Саюза пісьменнікаў
БССР

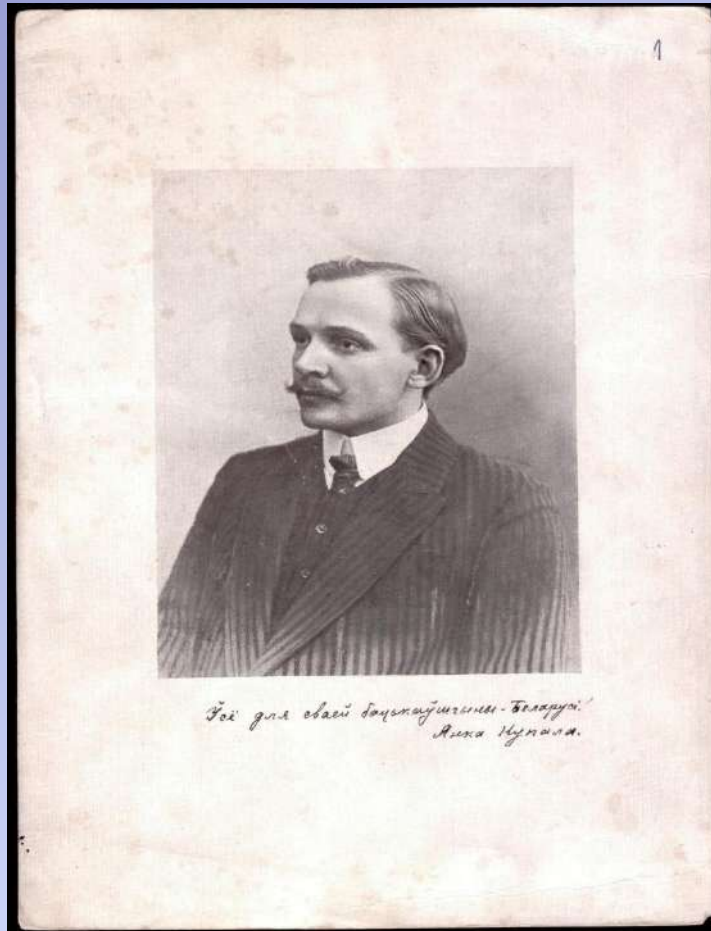

Саюз пісьменнікаў БССР (далей СП БССР) быў створаны паводле пастановы ЦК ВКП(б) ад 23 красавіка 1932 г. і ЦК КПБ(б) ад 27 ліпеня 1932 г.

Арганізацыйнае стварэнне СП БССР аформіў I Усебеларускі з'езд пісьменнікаў (Мінск, 8–14 .06.1934). Са жніўня 1934 г. да снежня 1954 г. называўся Саюзам савецкіх пісьменнікаў БССР. Старшыні праўлення М.М.Клімковіч (1934 – 1938), М.Ц.Лынькоў (1938 – 1948), П.У.Броўка (1948 – 1966), М. Танк (1966 – 1990).

Янка Купала (Іван Дамінікавіч Луцэвіч)

Фотарэпрадукцыя з аўтографам Янкі Купалы:
“Усё для сваёй бацькаўшчыны – Беларусі! Я.Купала”.
1913 г. Ф. 8. Воп. 2. Спр. 21. Л. 1.

Пастанова Савета Народных камісараў
Беларускай ССР
аб наданні годнасці Беларускага народнага паэта
Янку Купале. Фотакопія. 1925 г.
Ф. 8. Воп. 3. Спр. 40. Л. 12.

Фотаздымак сцэны са спектакля тэатра імя Я.Купалы
“Паўлінка” паводле Янкі Купалы з удзелам
Р.Кашэльнікавай (Паўлінка), У.Дзядзюшкі (Сцяпан
Крыніцкі), Л.Ржэцкай (Альжбэта), Г.Глебава
(Пранцысь Пустарэвіч), В. Пола (Агата). 1948 г.
Ф. 96. Воп. 2. Спр. 28. Л. 5.

Паўлінка – Р. Кашэльнікава.
Спектакль “Паўлінка” 1948 г.
Ф. 309. Воп.1. Спр.18. Л. 1.

Уступ да паэмы Янкі Купалы «Над ракой
Арэсай». 1933 г. Аўтограф.
Ф.8. Воп.1. Спр.1. Л.1-2.

Зачынец Гарычу

Шмат значэньні казак
І легенд, і песень
Людзі пра Галюта,
Пра сваё Палессе.

А цяпер і песні
Пра дзяўчыне Кошчаны,
Слаўныя кашынараў,
І абай справы дзюжыны.

Як лін аздава
У гурце далі
Для ўсёго Саюза
Славныя прыгажуні.

А цяпер і песні
І пра дзівныя казкі,
І про і кашынараў,
І про і маланца розам.

Як на чаркі палі
І прамогзе рабства
Сіў не шкадавалі
І про і дзівораў.

А цяпер і песні
Пра перасці праўды,
Значылі што таму
Свае пакараўца.

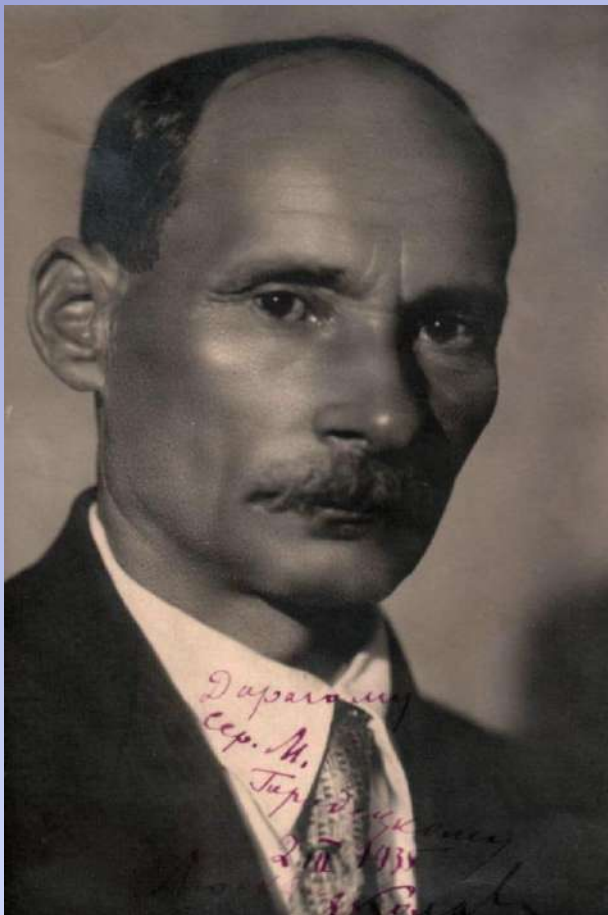
Як сурэаль і гурты
Кінецкае, ці трыблвае, ці,
Вішні на шмат раўны,
Вішні перамоцена.

І цяпер, і цяпер
Новых чужых песень,
Што паче сягоння
Новае Палессе.

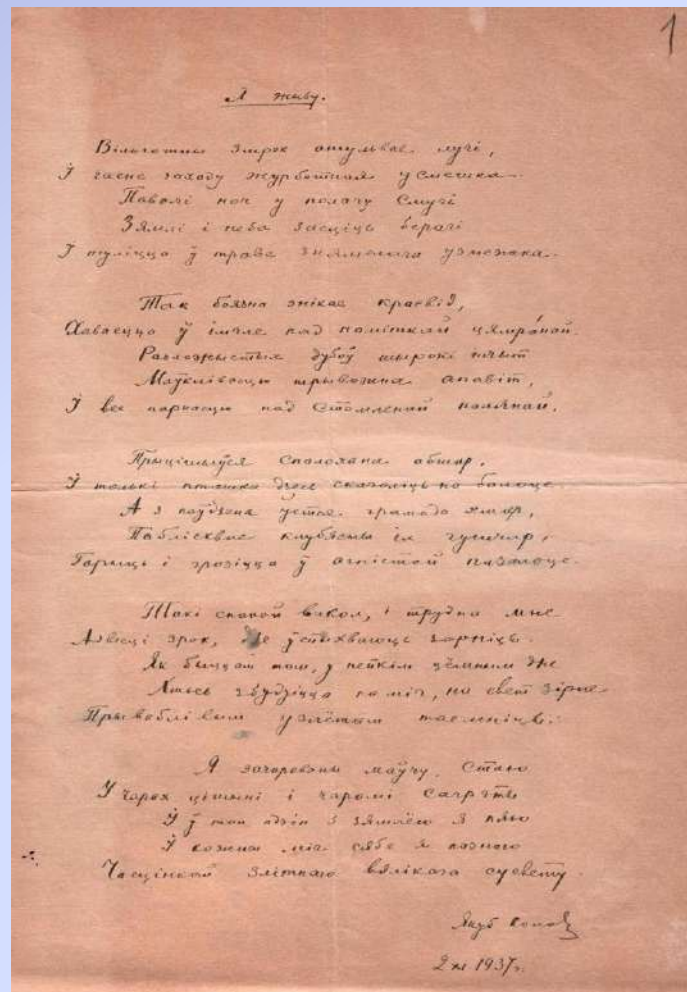
Янка Купала

Якуб Колас (Канстанцін Міхайлавіч Міцкевіч)

Фотаздымак Якуба Коласа з дароўным надпісам:
“Дарагому С.М.Гарадзецкаму. 2.III.1935. Масква.
Я.Колас”. Ф.9. Воп.2. Спр.111. л.1

Верш Якуба Коласа “Я жыву”.
2 лістапада 1937 г. Аўтограф.
Ф.9. Воп.2. Спр.5. Л.1

Чую голас

Слудаці сонца твор гаралы,
Сладдзіцы з неба жміну,
Ладзе свільца астаку
Дробнымі круткамі пачу.
Атмані пшчінкі ў сонцы,
Жаром заігралі.
Як вясёлкам, шчыях бесконцы
Ім адкрылі ч'ю доли.
Ка шырокі дуб-асілак
Сонца бласк садзіцца,
А ў прагалай мізе голінак
Пыч гарыць, ірдыцца.
Тэма сонца ставіць крокы,
Радэсць твоя змярканню.
Позірнелі - хрылі дзівоствы
Дуб і пшч і дзівне.
Падмакдзіці, хочам зблізца
Баліць у іх бога.
Падышоў. А дзеж каляска
Харасіва свільца?
А дна, унэ, на пшчане
Над узбекскай хатай...
Чую голас: будзе у знаня,
Свароства на кратай.

19 VII 1943 г.

21/10 Якуб Колас

VII
1

1 б.

Вядо. хораша поўчынасл. "Новая Земля".
І дна з хрылі Ваіх Стасавіч, хораша
Стэфан Анжэліна, потым тэма Вэ існай веру-
гым і дна одалам прабрадамо.
Мне хрыліва скасам Ваіх Стасавіч:
Стучыць кно мбо. в Москве по
"Свайтскому протек" "Новую Землю" и
тэма совести написані ^{востан} рецензія о тэма.
Мне кадынелі, водна засмудываель
Этого:

Целіца Вас. Ваіх Ксёй думя
Меліца Ваіх хораша вкартаф.
Стэфан Ваіхему долу.

Ваіх, дна, з даху:
А дна такае - Батра.

Якуб Колас

Х
С Кршч.
ЛК

Верш Якуба Коласа "Чую голас". 19 ліпеня 1943 г. Аўтограф. Ф.9. Воп.2. Спр.13. Л.1

Ліст Я.Коласа да П. Сямыніна з удзячнасцю за пераклад паэмы "Новая зямля". 9.І.1950 г. Ф. 9. Воп.1. Спр.28. Л.1,1 адв.

Фотаздымак. Якуб Колас і
Сяргей Гарадзецкі. Масква. 1949 г.
Ф.9 .Воп.3. Спр. 79. Л.1

Фотаздымак . Якуб Колас. 1955 г.
Ф.9. Воп.3. Спр.52. Л.14

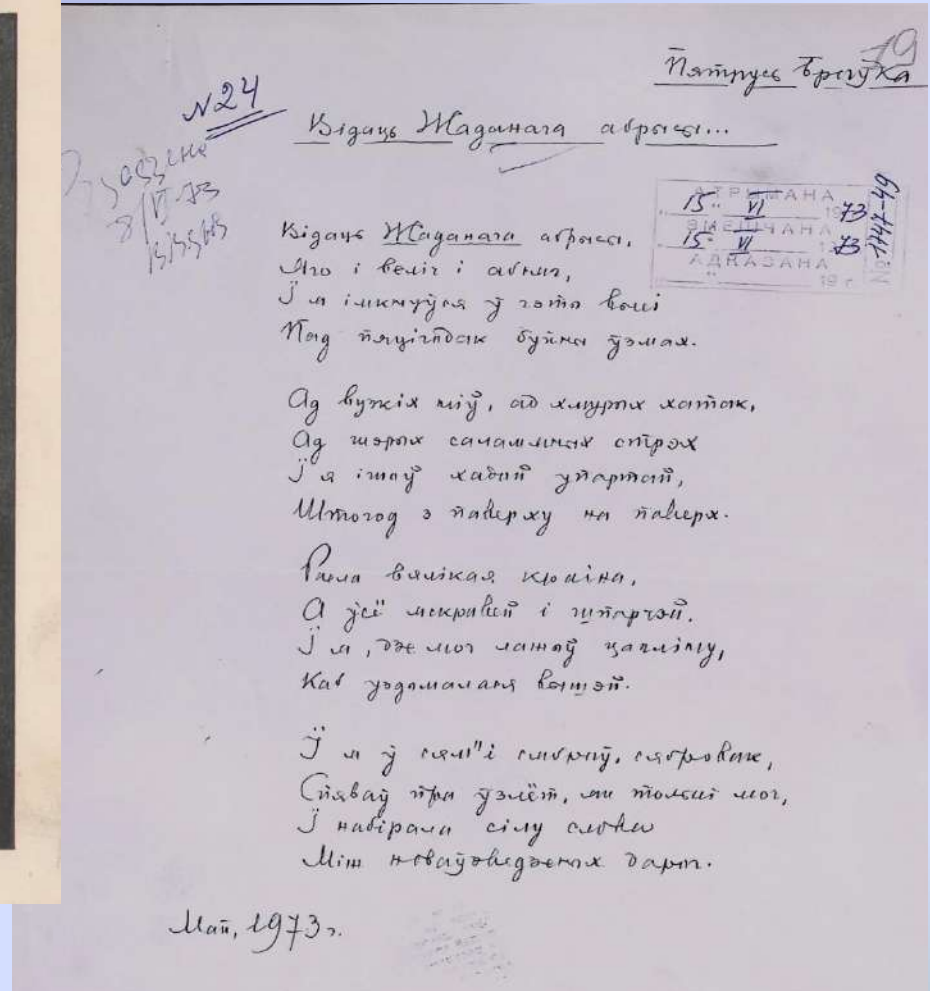

Пятрусь (Пётр Юсцінавіч) Броўка

Пятрусь Броўка. Тыпаграфскі адбітак з фонду Л. Бэндэ [1930]
Ф. 66 Воп. 1 Спр. 1247 Л. 5

Аўтограф верша П. Броўкі “Відаць жаданага абрысы...”
з фонду ЛіМ. 1973 Ф.12 В.1 Спр.1660 Л.19

Я. Колас, А. Фадзееў,
П. Броўка, М. Лынькоў. [1950]
Ф. 394 В. 1 Спр. 8 Л. 1

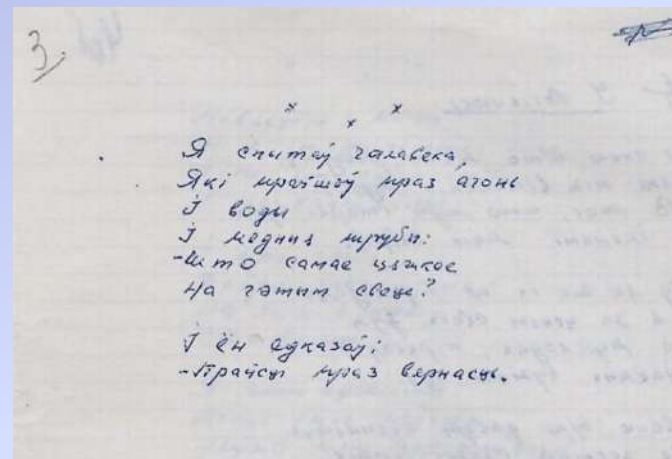
П. Броўка , Я. Колас,
К. Крапіва, А. Куляшоў. 1949
Ф. 37 В. 1 Спр. 515 Л. 101

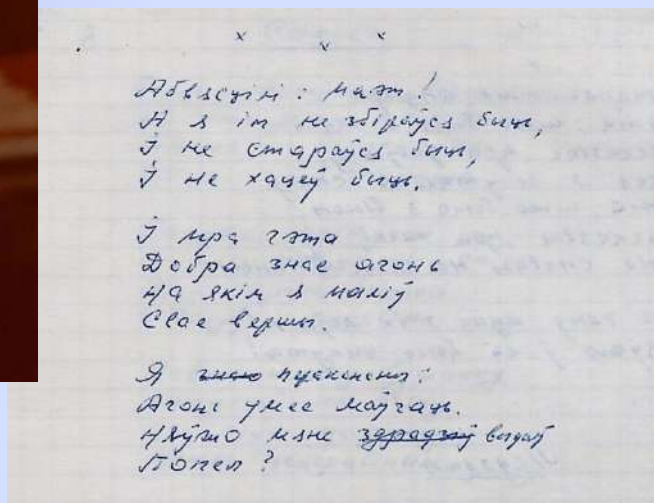
Максім Танк (Яўген Іванавіч Скурко)

М.Танк. Фота. На адвароце верш-
віншаванне М.Танку ад П. Панчанкі.
30.12.1962 Ф. 25 В. 5 Спр. 555 Л. 1

Аўтограф верша “Я спытаў у чалавека...”
М.Танка. 1970-я Ф. 25 В. 4 Спр. 8 Л. 4

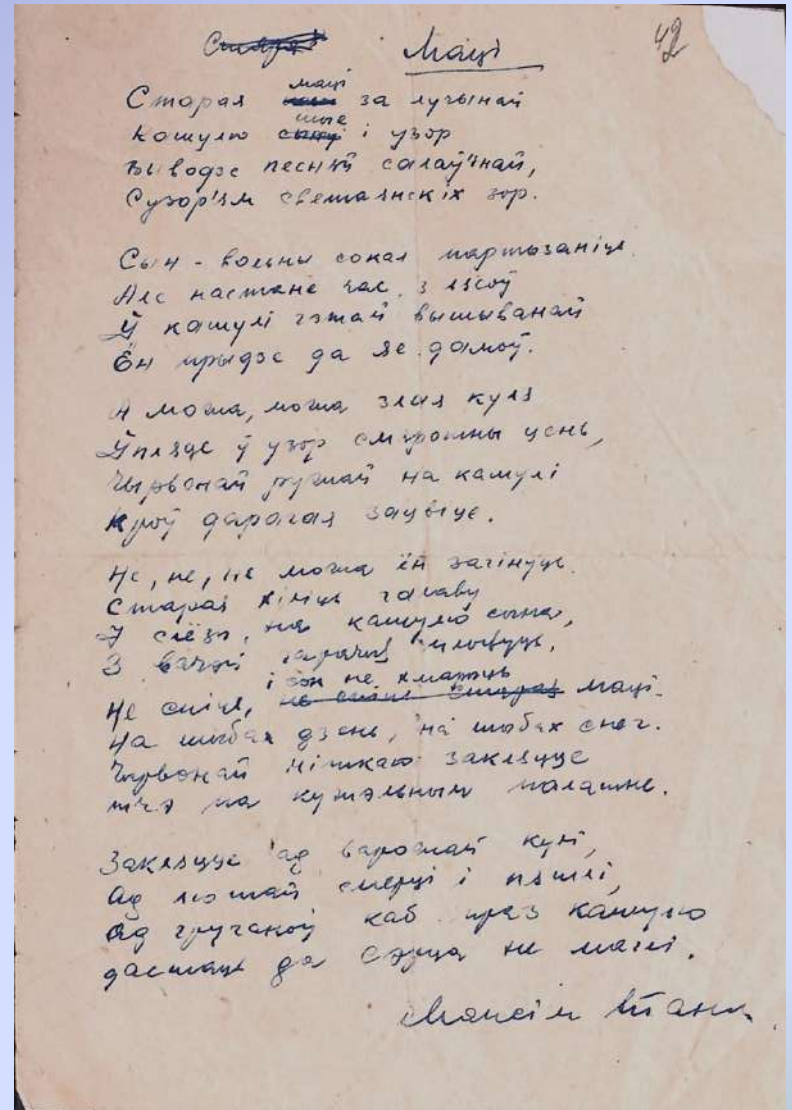

Аўтограф верша “Абвясцілі: паэт!”
М.Танка. 1970-я Ф. 25 В.4 Спр. 8 Л. 5

М.Танк з жонкай Л.Скурко (дзяв.Асаевіч)
Фотарэпрадукцыя. 1938
Ф. 25 В. 5 Спр. 657 Л. 1

Аўтограф верша "Маці" М.Танка . 1942
Ф. 259 В.1 Спр. 390 Л. 042

Аркадзь Аляксандравіч Куляшоў

Аркадзь Куляшоў. 1974 г.
Ф 411. Воп.1. Спр. 546. Л.4

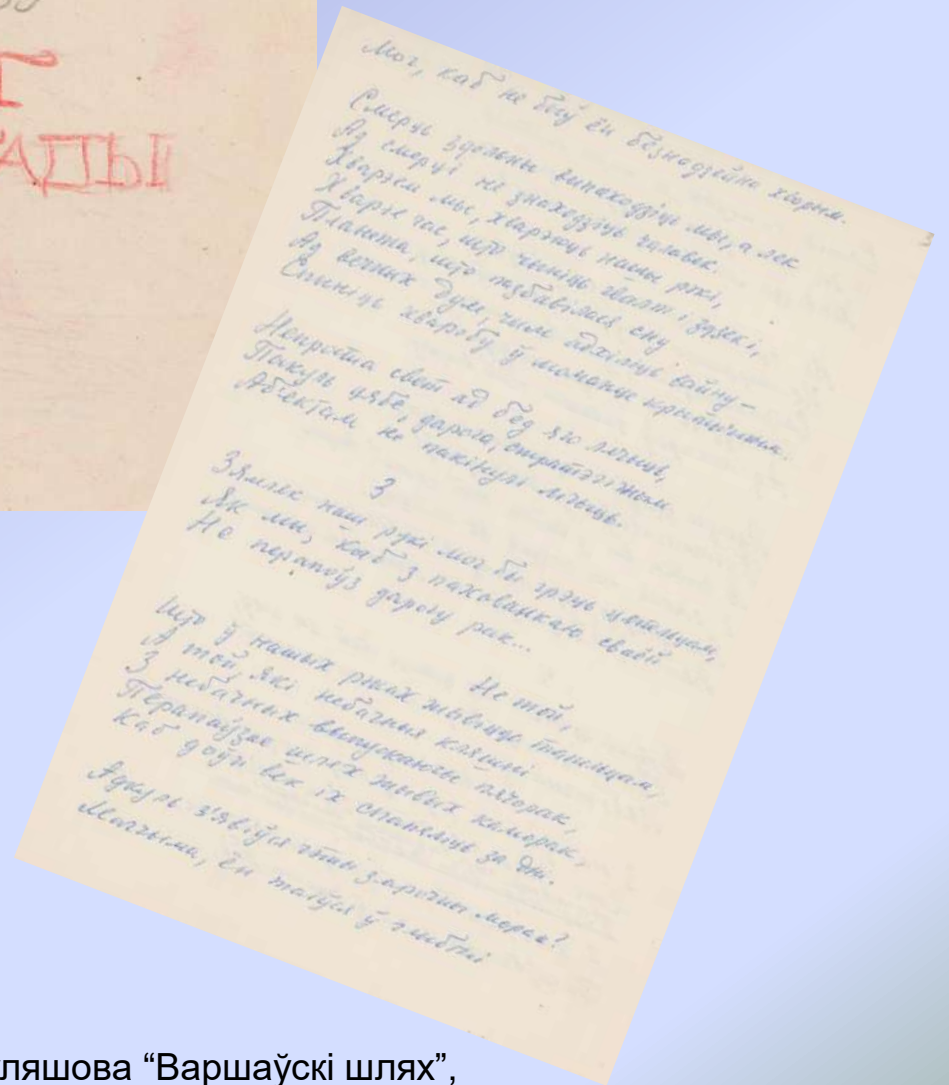

Пасведчанне народнага паэта Беларусі
Аркадзя Куляшова. 1968 г.
Ф 411. Воп.1. Спр. 408. Л. 1-2

Макет кнігі А.Куляшова “Сцяг брыгады” ад
 выдавецтва “Беларусь”. 1969 г.
 Ф 411. Воп.1. Спр. 340. Л. 7

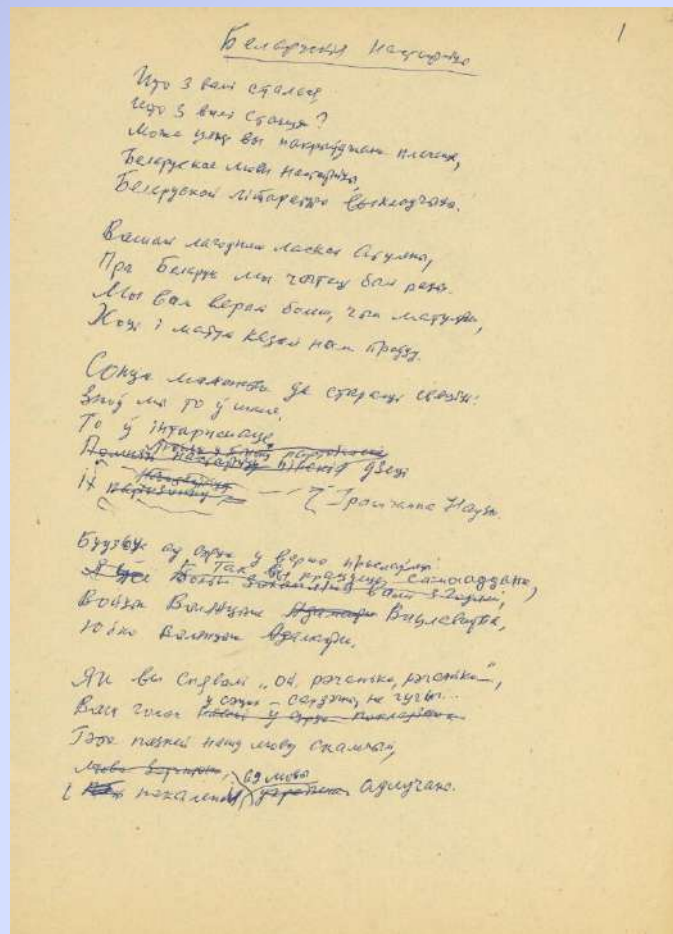
Аўтограф паэмы А.Куляшова “Варшаўскі шлях”,
 прысвечанай А. Твардоўскаму. 1973 г.
 Ф 411. Воп.1. Спр. 27. Л.3 адв.

Пімен Емяльянавіч Панчанка

Пімен Панчанка. 1950-ыя гг. Ф.246.
Воп.1. Спр. 47. Л.5

Верш “Беларускія настаўніцы”. 1990-ыя гг.
Аўтограф. Ф 430. Воп.1. Спр.8. Л.26

* *
*

На Палессі восеннь...
Тыя белыя
Вносьбы мядовыя траў.
Ї вятро, ад суніцы ашалеўшы,
То турботы сьвізьгуе,
То раўчы.

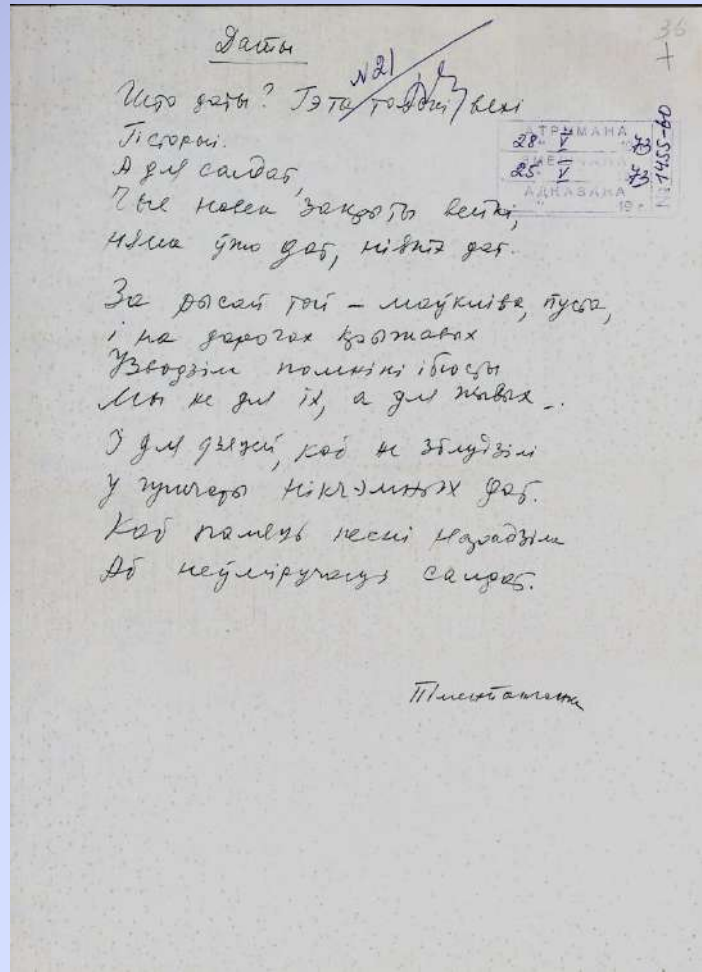
Слах і кветкі,
Ва куды падзяіся?
Наваколі
Стані, стані, стані.
Тыя та ты чопер са мной падзяіся,
Траўля, пакарневал з тугі?

Ліст памоўкы да мяне праколюе?
Ці на момант вернем мне ізноў
Касцюк зары,
Світанні Калер
Тылавіў, буслоў і трымаюў?

А сама зашкнесь у мядоўні,
Лета у стані, пакаляішы спаву...
Будуць коні счыс лугі мядовыя
Ї, як мовіў, штычка чыстагоў.

1965г.

Верш "На Палессі восень...". 1965 г.
Аўтограф. Ф. 430. Воп.1. Спр.3. Л. 22

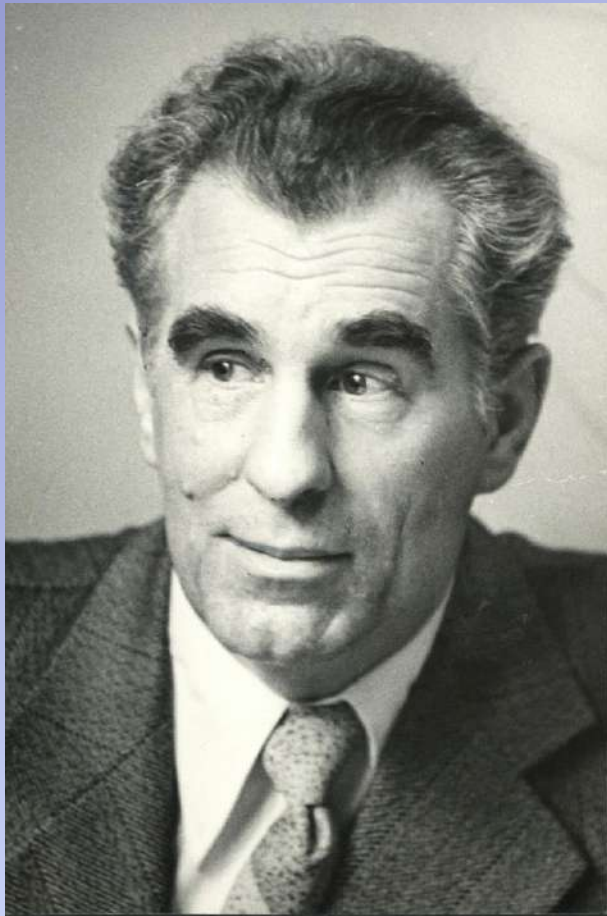

Верш "Даты". Май 1973 г. Аўтограф.
Ф.12. Воп.1. Спр.1662. Л. 36

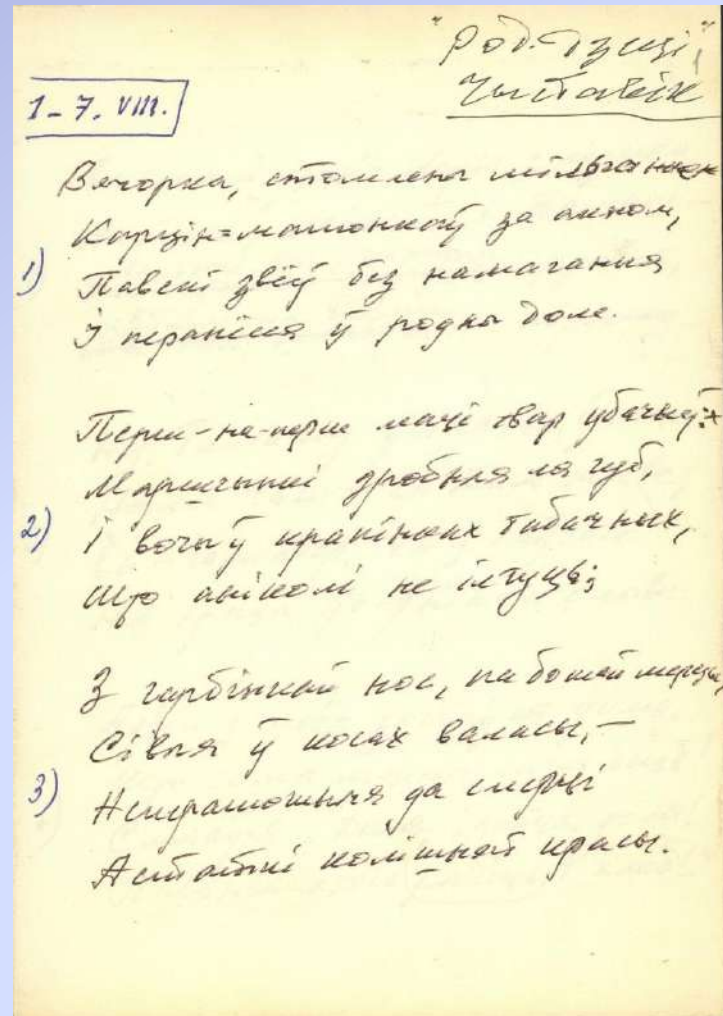

Ніл Сымонавіч Гілевіч

Ніл Гілевіч. 1980-ыя гг.
Ф. 533. Воп.1. Спр. 303. Л. 6.

Раман у вершах “Родныя дзеці”.
Аўтограф. 1972-1985 гг.
Ф. 533. Воп.1. Спр. 3. Л.1

Фотаздымак. Удзельнікі Дэкады літаратуры і мастацтва ў Мінску: І.Мележ, Ю.Збанацкі, Н.Рыбак, Н.Гілевіч, Б.Сачанка, М.Танк, Р.Братунь. 1976 г.
Ф. 25. Воп.5. Спр. 710. Л.1.

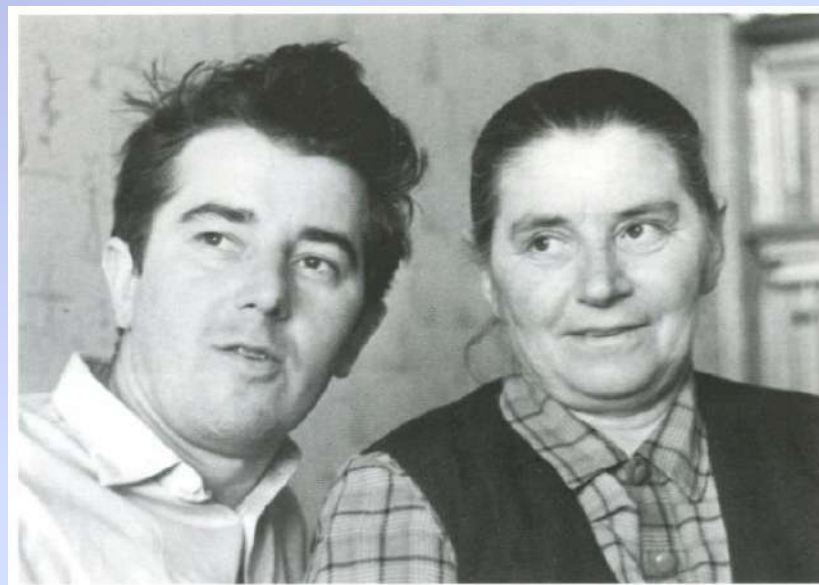
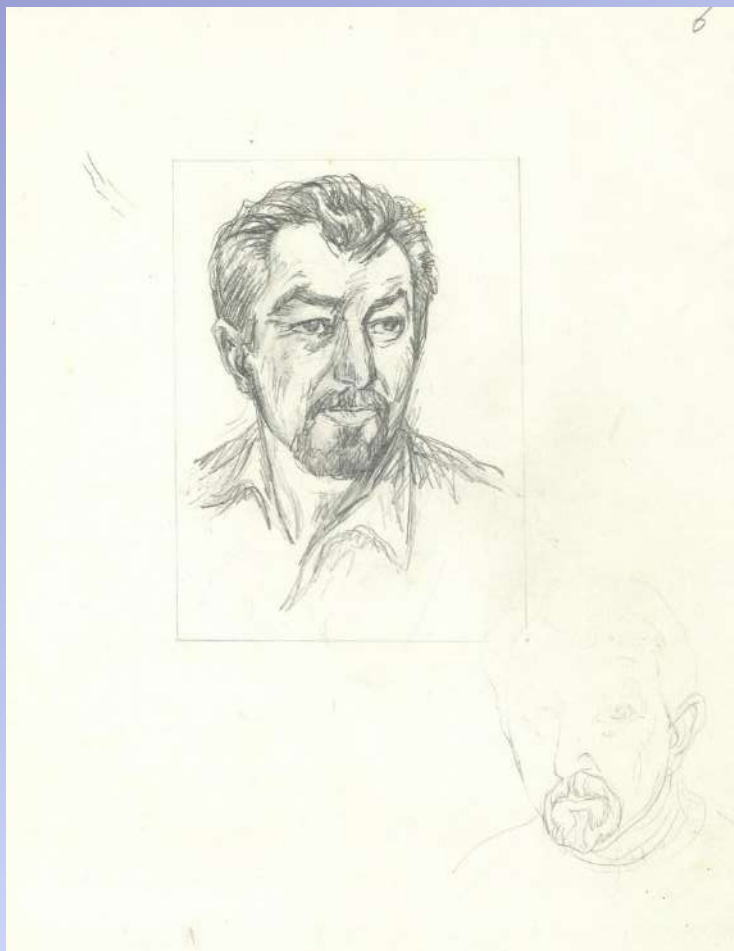
Фотаздымак. На сустрэчы у Саюзе пісьменнікаў БССР. М.Заградка, М.Танк, А.Стаянаў, Н.Гілевіч, А.Вярцінскі. Верасень 1976 г.
Ф. 25. Воп.5. Спр. 712. Л.1.

Выразка з газеты “ЛіМ” ад 4 кастрычніка 1991 г.
Ф. 533. Воп.1. Спр. 250. Л.1

Рыгор Іванавіч Барадулін

Рыгор Барадулін з маці Кулінай Андрэеўнай. 1966 г.
// “Паслаў бы табе душу...” (Ліставанне Рыгора
Барадуліна з мамай”). - Мн., 2009. БДАМЛМ, №
27745

А.Кашкурэвіч. Графічны партрэт Р.Барадуліна.
Аловак, пяро. 1970-ыя гг.
Ф. 249. Воп.1. Спр. 42. Л. 6

Песня матчына зорамі значана.
Дзяміян

Песня нарадзілася ў слова, бо слова абды-
бае, славіць Творцу ўсяго існага.

Нарадзілася, каб дапамагчы талавіна,
на раманаванца з імі ад вяселья да хас-
тураў.

Песня тэ непаўнокая для слогу зямнога
гучы сусветнай гармоніі, каля трох мае
зор, трываліца вечнасьці маюча.

Песня ў агоні ~~не~~ перыхівае людзтва
з пачатку і ў памаленне, са сямодзе-
дзя ў стагоддзях.

На хлебам адзіном жыве талавец, ён
жыве імя і песьня.

Дзяміян Гаспаду зваціў, што дазваляе ў
~~яне на павязавы на востраў зямлі,~~
што наваў яне маму - акаваціў
нашаа крэмчана і баўривога, азёрнага
і вельмавіта, аўнашаа арманюга
кравіцкага слова, нашаа грамадчан
і звышвотнай песьні

мама жала песьні, а песьня жала
ў мамінай душы. Яна адна адну радуючы,
адна адну ашчаджае. Разам пуграісе, ра-
зам радавалісе. Усё і слухае адна адну.

Песней мама змавала зваціў, песьней ~~з~~
~~зямлі~~ спавадала, песьней змавала
радкі і штабцелі і галтай бедою з Гомна-
дам. Бо слова маміна абдывала.

Крэмчкінаму слову ў матчынай песьні
я абавязна ўсімі.

Доля інакшай
на граба зямной.
Гэта адно імя і стужка жыве:
Роднае слова
ступала за мной
Ад калахані да галаштыка

Матчына песьня,
та ў полі гарбела,
на маравых на зумоно гібела.
У барабанах на міт спалывала.
Болю на трыма болю дабаўляе.
Ручкі та на зра,
Але спалывала,
што ў перапліні нощы балаче.

М. 05. 2000

Рыгор Баўривоў

песьня матчына не растратана
песьня матчына зорамі значана

